

paa hvilket de befandt sig før Krigen, og desuden kan det maaske hænde, at der kommer meget stor Arbejdsløshed, naar Verdenskrigen er forbi. Det vil derfor, formener jeg, være betimeligt, at Statsmagten tager under Overvejelse, hvorledes den paa bedst mulig Maade kan forberede den noget fjernere Fremtid og mildne Kaarene for den overordentlig store Del af Befolkningen, som allerede nu lider forfærdeligt under Krigens Virkninger, og som utvivlsomt vil komme til at lide lige saa forfærdeligt endnu i lang Tid, efter at Krigen er sluttet. Men da nu Krigen har haft den Virkning hidtil, at Statsmagten med Bifald fra alle Sider har grebet langt stærkere ind i vort økonomiske Liv, end vi var vante til før Krigen, forekommer det mig, at det vilde være af Værdi, om man lagde det Synspunkt an, at Staten, hvor det er frugtbart, i Fremtiden kommer til at gribe endnu stærkere ind i vort økonomiske Liv, end vi hidtil har kendt det. Der er Omraader, hvor Staten med stor Fordel for Befolkningen, og ganske særlig for den mest ubemidlede Del af Befolkningen, kan optræde som direkte Frembringere af Livsfornødenheder. Hvis man ud fra dette Synspunkt ønsker at forberede den kommende Tid og i Særdeleshed den noget fjernere Fremtid, er det jo imidlertid nødvendigt, at man anlægger et rigtigt Grundsynspunkt for sine Betragtninger, og derfor vil jeg gerne have Lov til at henvende mig til det høje Ting med nogle almindelige Bemærkninger angaaende en rationel Frembringelse af Livsfornødenheder.

Det er nemlig saaledes, at man i Virkeligheden endnu den Dag i Dag arbejder i høj Grad irrationelt med Frembringelsen af Livsfornødenheder. Man tager ikke i Betænkning, at de forskellige Former af Livsfornødenheder langt, langt fra har samme Værdi i Forhold til de Omkostninger, der er forbundne med at fremstille dem. Hvis man derimod iagttager Naturen og iagttager Menneskelivet, vil man derfra kunne hente Synspunkter, som vil virke i høj Grad revolutionerende paa den almindelige Fremstilling af Livsfornødenheder. Undersøger vi nemlig ude i Naturen, hvordan Forholdet paa et vist givet Omraade er i fri Tilstand mellem Antallet af de Dyr, der ernærer sig af Kød, de Dyr, der ernærer sig af Planteføde, og den Plantemængde, der gror paa dette Omraade, saa ser vi, at det Antal Dyr, der ernærer sig af Kød, eller rettere sagt deres samlede Vægtmængde, er en for-

svindende lille bitte Brøk i Sammenligning med Vægtmængden af det samme Omraades Antal af planteædende Dyr. Men disse Dyrs Vægtmængde udgør atter en forsvindende lille bitte Brøkdæl af det samme Omraades Planters Vægtmængde. Eller, hvis vi udtrykker den samme Tanke endnu præcisere, idet vi omsætter Næringsmidlerne i Kalorier (Munterhed) — ja, det kan ikke undgaas, naar man vil være virkelig rationel — kommer vi til det Resultat, at en Befolkning, som skal ernære sig af et vist givet Omraades forhaandenværende Næringsmidler, faar færrest Kalorier til sin Raadighed, dersom den i det væsentligste eller udelukkende tager sin Næring af de kødædende Dyreformer, flere, hvis den tager sin Næring af de planteædende Dyreformer, og atter flere, hvis den tager sin Næring af levende Dyrs Produkter, f. Eks. Æg og Mælk, og hvad der kan fremstilles deraf, men endnu langt langt flere, dersom den ernærer sig ved de Kalorier, der indeholdes i, hvad der kan dyrkes af Planter paa det givne Omraade. Det er en Betragtning, hvis Rigtighed al Natur viser. Et lille Eksempel kan illustrere det. Paa et vist givet Stykke Land i Afrika lever der ganske faa Løver i Sammenligning med det Antal Antiloper, som hører hjemme der, og disse er atter overordentlig faa eller, rettere udtrykt, af ringe Vægtmængde i Sammenligning med Omraadets Planter.

Vil vi nu anstille en Kontraprøve og undersøge, hvorledes det forholder sig med disse Teorier i Livets Virkelighed, kommer vi til det Resultat, at Menneskelivet fuldt ud bekræfter de Grundsynspunkter, jeg her har nævnt. Øvre i Østasien, i Japan og Kina, hvor Befolkningen i det væsentligste ernærer sig ved Planteføde, suppleret med Æg og andre dyriske Produkter, der indvindes paa tilsvarende Vis, kan der leve langt flere Mennesker end paa det tilsvarende Flademaal i vor gamle Kulturverden. I det egentlige Japan lever der gennemsnitlig 139 Mennesker pr. km², i den østlige Halvdel af det egentlige Kina, et Land, der er 3½ Gang saa stort som Tyskland, bor der gennemsnitlig 144 Mennesker pr. km². Det giver ca. 8000 pr. Kvadratmil. Det vil sige, at et Land, der er 3½ Gange saa stort som Tyskland, har samme Gennemsnitsbefolkningstæthed som Københavns Amt, medens øvre i Ringkøbing Amt Befolkningstætheden kun er ca. 1200 pr. Kvadratmil. Men i de rigtig tæt beboede Egne af Japan og Kina bor der gennemsnitlig 400 pr. km²,